

Scheppingsdefect

Opkomst en ondergang van een fantastische persoonlijkheid

© Marcel Osterop, maart 2011, Eindhoven

Première 29 april 2011, Verkadefabriek, Den Bosch

Toneelgroep Cargo (www.toneelgroepcargo.nl)

Het Zuidelijk Toneel (www.hzt.nl)

Tekst, regie: Marcel Osterop

*Spel: Joost Dekker (Junior)
Justus van Dillen (Werner)
Dimme Treurniet (Nemigen Witlox)
Heike Wisse (Teddy)*

Dramaturgie: Martine Manten

Regieadvies: Rob Ligthert

Muziek: William Bakker

Toneelbeeld: Sanne Danz en Catherina Scholten

Lichtontwerp: Stan Bannier

Kostuumontwerp: Jolanda van de Ven

Techniek: Michel Spang en Stan Bannier

Speelperiode: 27 april t/m 23 juni 2011

Deze toneeltekst werd mede mogelijk gemaakt door Provincie Noord-Brabant en het Lirafonds.

Nemigen Witlox (N)

Werner (W) –interviewer en gespreksleider

Junior (J) – vertrouwensarts en rechterhand van Nemigen Witlox

Teddy (T) – interim van Nemigen Witlox

PROLOOG

W: Na respectievelijk “De stad van wit marmer” - het project waarvoor inmiddels een groot gedeelte van de binnenstad is platgegooid om er in een nabije toekomst talloze witte torens te laten verrijzen - en “De drooglegging van de zee bij Eggistan” - door dezelfde initiatiefnemer ook wel liefkozend *Achieving Conceptual Art* genoemd - is in betrekkelijk korte tijd de bouw begonnen van een derde zogenoemd ‘monsterproject’, opnieuw uit de koker van volksleider Nemigen Witlox, telg uit de beroemde Witlox dynastie. De twee-en-een-halve kilometer hoge en zestien meter brede trap tegen de bekende vulkaan Hephaistos, door Nemigen simpelweg gedoopt tot ‘Stairways’ zorgt voor onverminderde kritiek. Zo zou het geldverslindende project niets meer zijn dan de “bevestiging van de grenzeloze grootheidswaanwaan waaraan de overhet-paard getilde dictator Nemigen Witlox - ziekte voor land en staat – aan ten prooi lijkt te zijn gevallen” aldus een onbevestigde bron. Voorstanders beweren in het project ‘Stairways’ een poging tot antwoord op ongestelde vragen te zien. Feit is dat het projectbudget inmiddels is opgeschroefd naar meer dan het dubbele van het beoogde bedrag, niet in de laatste plaats vanwege de onverwachte eruptie van de bekende vulkaan eerder dit jaar. De bouwwerkzaamheden zijn inmiddels ten volle hervat, maar een einde lijkt nog niet in zicht.

(muziek)

SCENE 1

N: Weet je Werner, de eerste zinnen van een meesterwerk klinken vaak hetzelfde als de eerste zinnen van een grote mislukking. Ik laat mij graag omringen door de goeie dingen in het leven. Ik weet waar mijn voedsel vandaan komt. Meubels kies ik met de grootste zorgvuldigheid uit. Tal van fantastische persoonlijkheden begeven zich op mijn pad. Ik plaats mijzelf op een voetstuk in de hoop de krioelende massa die zichzelf harde werkers noemt te ontstijgen. Beschouw ik mijzelf dan niet als harde werker? Ik weet het niet, Werner. Ik vind altijd dat er iets treurigs uit gaat van harde werkers. Weet je, ik was er van overtuigd dat het hoogste doel in het leven alleen te bereiken viel wanneer je jezelf volledig in dienst zou zetten van een ander. En met terugwerkende kracht is het de grootst mogelijke flauwekul gebleken waarin ik heb geloofd. Afijn, waar was ik?
Werner, ik beschouw mijzelf als een groot denker. Ja, dat mag je rustig weten. Ik denk dat deze tijd behoefte heeft aan grote denkers. Ik denk dat het bewijs inmiddels wel is geleverd dat de wereld niet zit te wachten op harde werkers. Want wat heeft het opgeleverd? Wat heeft het harde werken opgeleverd? Ik kan wel eerlijk zeggen dat ik neigde naar een bepaalde mate van bitterheid.

Maar dat is een gegeven. Niet meer dan dat. Afijn, waar hadden we het over? Ik ben een aarts optimist, Werner. Dat was ik. Dat ben ik. En dat zal ik altijd blijven. En dat ik daarmee niet altijd even beste vrienden maak, dat moet ik maar voor lief nemen.

Er schuilt een visionair in mij. Ja, dat kan ik wel eerlijk zeggen. En ik denk werkelijk dat de wereld, en misschien zelfs de werelden daarbuiten, daarvan profijt zouden kunnen hebben.

Zonder zwartgallig te willen zijn; ik denk dat ik niet overdrijf wanneer ik zeg dat het einde der tijden nabij is. Veel is toe aan een heruitvinding. En dat vraagt om een diepte-investering. En die diepte-investering kost tijd. Er moet een lijdensweg voor worden afgelegd. En wie kan de harde werkers er nog van overtuigen dat die lijdensweg uiteindelijk meer zal opleveren dan de beloning na een kortstondig weekje buffelen? De concentratieboog wordt korter. De ruimte tussen werk en beloning versmalt. Ambitie richt zich op een toekomst die steeds dichterbij komt te liggen. Tot het moment daar is dat we de toekomst inhalen, en er enkel nog het hier en nu zal bestaan. We naderen de grens van een gebied waarin tijd en ambitie niet meer bestaan; een leefomgeving waarin het grote denken er niet meer toe doet omdat een diepte-investering, een lijdensweg inderdaad niets meer zal opleveren. En de enige manier om deze nadering te stoppen is...de enige manier...sorry Werner, ik ben afgeleid. Waar had ik het nou over?

De enige manier om het te stoppen is bezinning. Bezinning tot en met. En als mij dat maakt tot een persoonlijkheid die op een groot gedeelte van de mensheid neerkijkt; die een grote groep medebewoners beschouwt als een minderwaardige clan aapachtigen; die in welk gesprek dan ook moet concluderen dat het gros van zijn soortgenoten zich voortbeweegt als een stelletje onbeholpen, visieloze minkukels die nog geen simpele verbinding tussen het een en het ander weet te leggen; dan moet ik daar vrede mee hebben. Als je wilt overdrijven zou je het een opoffering kunnen noemen. Van mijn kant uit dan. Maar allee, het is voor een goeie zaak. Afijn, ik dwaal af. Wat was je vraag ook alweer?

W: Ik had een aantal dilemma's voor je. Mijn vraag was of je daar op wilde antwoorden met een simpel ja of nee.

N: Wat denk je zelf, Werner?

...

W: Misschien is het een idee om terug te keren bij mijn eerdere vraag.

N: Doe wat je goed acht, vriend.

W: Zoals ik al zei; je leven lijkt zich te laten kenmerken door een tomeloze

ambitie en onaflatende werkdrijf. De afgelopen decennia lieten een gestage groei van levensverwachting en welvaartsniveau, en een daling van kindersterfte zien. Talloze spoor- en snelwegen werden op jouw initiatief gerealiseerd. Je doorzettingsvermogen kende geen bovengrens.

N: Een mens doet waar ie goed in is.

W: In je traktaat beschrijf je echter kort een periode van relatieve afwezigheid. Er zijn stemmen die beweren dat de druk je eventjes te veel werd. In hoeverre hadden bepaalde ontwikkelingen in je persoonlijke leven hun weerslag op je professionele?

(stilte)

N: Misschien is het verstandig om even een kleine plaspaauze in te lassen.

J: Wat Nemigen probeert te zeggen is dat er vast mensen zijn die behoefte hebben aan een drankje of een lichte versnapering.

W: Volgens mij zijn we nog niet klaar met het eerste gedeelte.

N: Ik voel de spanningsboog verslappen Werner. Misschien kun je wat van je vragen uit het eerste gedeelte overhevelen naar het tweede, en je dilemma's schrappen? Ik geloof niet dat er iemand zit te wachten op een simpel ja of nee mijnerzijds.

J: Er zijn hier wat mensen die vragen naar de wijnkaart.

W: Het spijt me, maar ik dacht dat we dit toch uitgebreid hadden besproken van te voren?

N: Bij het doornemen van je vragen ben ik toch echt geen dilemma's tegengekomen.

J: En of het misschien mogelijk is om er ook wat nootjes bij te serveren.

W: Het hele eerste gedeelte bestond uit dilemma's!

N: Dan moeten die zijn zoekgeraakt.

J: Wacht Werner, misschien werkt het het snelst als ik per rij even aan je doorgeef wat er besteld kan worden.

W: Ik begin me af te vragen waar die eindeloze voorbereidingsperiode goed voor

is geweest.

- N: Noem het een informele kennismaking tussen de verschillende partijen.
- J: Dat zijn dan twee rode wijn, drie spa blauw, een trappistje, en een koffie verkeerd. Oh, en zijn er ook zoetjes?
- W: Voor de regie van de avond zou het handig zijn wanneer we ons aan gemaakte afspraken houden.
- N: Ik krijg de indruk dat er enige angst is voor onvoorziene wendingen, en een wantrouwen jouwerzijds jegens je eigen improvisatievermogen. Onterecht kan ik wel zeggen. Je bent een uitstekend gespreksleider.
- J: Wat Nemigen probeert te zeggen is dat het in zijn positie hoogst ongebruikelijk is om de toehoorder met een minder dan genuanceerde repliek te dienen.
- N: Een weldoordachte vraag verdient een weldoordacht antwoord.
- J: Mooi gezegd, Nemigen.
- N: (*tegen Junior*) Doe mij trouwens ook maar zo'n trappistje.
- W: Goed, om terug te komen bij die weldoordachte vraag; het zal weinigen ontgaan zijn dat de voorgaande maanden van je werkzaamheden zich lieten kleuren door een lichte vorm van depressiviteit dan wel hang naar het zwarte.
- N: Dat zijn jouw woorden.
- W: Speculaties deden de ronde -
- N: Over en weer.
- W: - woorden zijn gezegd -
- N: Al dan niet.
- W: - je verklaring werd stevig bediscussieerd in de landelijke pers.
- J: In zijn voordeel.
- N: Uiteindelijk.

J: Juist ja.

N: Afijn.

W: In hoeverre heeft je doorgaans onwrikbare standvastigheid schade opgelopen door de weerslag die deze golf aan negatieve publiciteit heeft gehad op je persoonlijke leven?

J: Negatieve publiciteit?

N: Wat? Waar hadden we het nou over?

J: Onwrikbare standvastigheid.

N: Ah, juist ja.

J: Afijn.

W: Pardon?

J: Werner, misschien is het goed als ik één en ander voor je verhelder.

W: Graag ja.

J: Ik kan me voorstellen, Werner, dat de herinnering aan een bepaalde tijdsspanne die achter ons ligt zorgt voor enige weerstand bij degene die die herinnering aangaat.

N: Mooi gezegd.

J: Het is niet makkelijk om trots te laten varen, en toe te geven dat keuzes in een bepaald tijdvak gekleurd werden door een, op persoonlijk vlak, wat minder soepele periode.

N: Dat is verre van makkelijk Werner.

J: En al helemaal niet als de motivatie achter die bepaalde keuzes in het zicht van een breed publiek volledig uit zijn verband wordt getrokken, en vervolgens in alle mogelijke media uitingen ter berde wordt gebracht.

N: Dat is zo Werner, dat is zo.

J: Een confrontatie kan het optrekken van een muur tot gevolg hebben.

N: Helaas. Helaas.

J: En die muur kan de oorzaak zijn van een informatiestop, en van een zekere radiostilte.

N: Puur ter bescherming.

J: “Er is genoeg gekeken, laat mij bij mezelf.”

N: Handen af van mijn binnenkant.

J: Stop het gewroet.

N: Laat mij zijn.

J: Niks meer en niks minder.

N: Niks minder dan dat.

W: Sorry, maar ik ben je kwijt. Een verheldering, daar had je het toch over?

N: Wacht zijn verhaal af.

J: Een mens is er simpelweg niet voor gemaakt om al zijn doen en laten onder een vergrootglas te laten leggen, in de hoop dat degenen die door dat vergrootglas kijken een onomstoten en ontegenzeggelijk beeld krijgen van de desbetreffende bekekene.

N: Ik dus.

J: Een leven laat zich nou eenmaal niet altijd zonneklaar op een dienblaadje presenteren.

SCENE 2

N: Kijk Werner, ik kan me erg goed voorstellen dat er mensen rondlopen die geïnteresseerd zijn in de *ins* en *outs* van mijn bestaan. De persoon achter de denkbeelden, achter het handelen, doet de toehoorder vermoeden een reusachtige bron van inspiratie en levenslust te zullen zijn. En ik vind dat nogal een beeld waaraan ik moet voldoen. Ik acht mijzelf niet bijzonder Werner. Ik poep en plas zoals elk mens dat doet. Ik heb geen ongezonder grote hang naar bevestiging. Ik grens niet aan perfectie. Ik voel, kortom, niet de drang om mijn privéleven op een podium tentoon te stellen, Werner. Hoe

graag je dat ook zou willen.

- W: Waar zie je me voor aan, zeg?! Voor de eerste de beste riooljournalist?
- J: Laat persoonlijk leed voor wat het is, Werner, da's het enige dat Nemigen hier vraagt.
- W: Ik ben helemaal niet geïnteresseerd in het persoonlijke leed van Nemigen! Tenzij het van invloed is geweest op zijn leiderschap, en daarmee dus op de besluitvorming rondom de bouw van drie megalomane projecten.
- J: Wat insinueer je?
- W: Ik insinueer dat de toehoorder na jaren van zogenoemde "radiostilte" zit te wachten op een simpel antwoord, namelijk op de vraag of bepaalde keuzes waar de toehoorder op dit moment krom voor moet liggen, wel bij volle verstand zijn gemaakt!
- J: Laten we het geciviliseerd houden, Werner.
- W: Ik doe niks anders, Junior.
- N: Werner, het zou naïef zijn om te ontkennen dat er bij de toehoorder bepaalde speculaties leven rondom mijzelf en mijn persoonlijkheid. Ik zou hier een lang betoog kunnen gaan houden over de motivatie achter bepaalde keuzes die door mij, in een ander tijdvak zijn gemaakt. Mijn overtuiging echter zegt dat deze avond om een heel ander soort invulling vraagt dan zulks een betoog. Mijn traktaat heb ik tenslotte niet voor niets geschreven, en verspreid onder het volk.
- W: Ik denk dat weinigen dat boekwerk hebben gelezen, Nemigen.
- N: Denk je werkelijk?
- W: Het is nogal een uitdaging om er doorheen te komen.
- N: Wat bedoel je?
- W: Het is nogal een onsamenhangende pil, als ik me vriendelijk uitdruk.
- N: Nou, dat zullen we dan maar opvatten als een complimentje.
- W: Bovendien roept het lezen van je traktaat meer vragen op dan het beantwoordt. Dit lijkt me dus een uitgelezen kans om die vragen aan je voor te leggen en ze

te bespreken. Of hoe had je de avond anders voor je gezien?

...

N: *(tegen Junior)* Junior, help me eens een eindje op weg.

J: *(tegen Werner)* Een uitgelezen kans om bepaalde speculaties rond de mythe die Nemigen Witlox heet –

N: Nou ja Junior, ‘mythe’?

J: - bij een groot gedeelte van de bevolking weg te nemen, ter geruststelling van juist die bevolking.

N: Alle verantwoording daargelaten.

J: In eerste instantie dan.

W: Ongelooflijk.

J: Er is geen reden om cynisch te worden nu.

W: Denk je het heus, nee?

J: Want wij zijn zo vertrokken.

N: Jongens, niet zo onaardig nou! Werner, laat ik duidelijk zijn. Binnen een gemeenschap krijgt altijd één lid van die gemeenschap de frustraties, woede en onmacht op zich geprojecteerd. Simpelweg om bepaalde spanningen binnen die groep te kanaliseren. Men zoekt naar een zondebok. En wie is er beter als zondebok aan te wijzen dan degene die zich het meest afzijdig houdt van die groep? Ik ben een levenskunstenaar, Werner.

W: Je bent geen levenskunstenaar.

N: En een levenskunstenaar laat zich nu eenmaal niet snel vangen.

W: Je bent geen levenskunstenaar, Nemigen. Je bent leider van een volk.

N: Wacht mijn verhaal af. - In zijn autonoom handelen roept hij speculaties over zich af, die in zijn afwezigheid niet snel zijn te ontzenuwen. Door zich voor één keer open te stellen aan de gemeenschap, en bepaalde vertrouwelijkheden met hen te delen, zullen frustraties, woede en onmacht echter als sneeuw voor de zon verdwijnen.

- W: Welk punt probeer je nou eigenlijk te maken?
- N: Ik ben ook maar gewoon een mens. Als de toehoorder die mens voor ogen krijgt zal er een boel zijn opgelost. Ik kan de avond invullen door een taai en oninteressant betoog af te steken waar niemand op zit te wachten, maar je kan ook gewoon de kans aangrijpen om eens wat meer te weten te komen over de mens die in mij schuilt.
- J: Wat Nemigen probeert te zeggen is dat een blik in zijn privéleven nauwelijks voor enige opheldering zal zorgen.
- W: Nee Junior. Hij zegt het tegenovergestelde.
- N: Afijn.
- W: Nemigen, los van het feit dat je net zei dat je je privéleven niet op een podium ten toon wilt spreiden, is dat ook werkelijk het laatste waar ik in geïnteresseerd ben.
- N: Jezus wat stijf. Wat is er mis met een persoonlijke kennismaking?
- W: Een heleboel. Vooral als die kennismaking gebruikt gaat worden om de toehoorder af te leiden van waar het hier eigenlijk om draait.
- N: Nou, en waar draait het hier dan eigenlijk om, als je het allemaal zo goed weet?
- W: Onder jouw leiding zijn inmiddels twee geldverslindende bouwprojecten voltooid, en is een derde in aanbouw. Het eerste, “Stad van wit marmer”, zorgde voor een totale verwoesting van de infrastructuur in de binnenstad-
- N: Dat was ook precies mijn bedoeling.
- J: Enkel chaos biedt ruimte voor creatie.
- W: - het tweede, “Drooglegging van de zee bij Eggistan”, hielp een ecosysteem om zeep, maakte een havengebied onbruikbaar, en laat de paar toeristen die overbleven achter met de vraag; “Waar was dit in hemelsnaam goed voor?”, -
- N: Dat is precies de vraag die ik wilde losmaken!
- J: Uitdagen van de toeschouwer om tot een diepere betekenis te komen.

- W: - en het derde project “Stairways” wordt mogelijk nog onzinniger dan de twee voorgaande, namelijk een miljoenen kostende trap naar de krater van een actieve vulkaan.
- J: Handreiking naar het onbekende en antwoord op-
- N: (*fel*) Trek “Stairways” niet in twijfel, Werner! Ik waarschuw je! Tot nu toe heb ik veel geduld met je gehad, maar daar zit ook een einde aan. De reden achter de verrijzing van “Stairways” is ontelbaar veel omvangrijker dan jij ooit zult bevatten. Je vraagt naar een antwoord dat je niet zult begrijpen. Bespaar jezelf die schaamte, Werner.
- J: Wat Nemigen probeert te zeggen is dat uitspraken rondom het huidige bouwproject “Stairways” pas gedaan zullen worden als zijn officiële interim Teddy het pand is komen binnenlopen.
- W: Ja, hoe staat het daar eigenlijk mee? Is ze al in de buurt of gaat het nog lang duren?
- N: Werner, het is jammer dat interim Teddy de huidige locatie nog niet heeft weten te bereiken, maar kortstonds zal zij ons verblijden met haar gezelschap. (*tegen Junior*) Junior?
- J: (*tegen Werner*) Kort voor het gesprek had ik haar aan de telefoon, en ze staat nog steeds in de file. (*tegen Nemigen*) En dat op een kwartiertje afstand van de binnenstad.
- N: Ellendig verkeer. Ze zal wel aardig verhit zijn inmiddels.
- J: Dat is nogal eufemistisch uitgedrukt.
- N: Nou, we zien haar wel verschijnen. (*lacht*) Ja Werner, interim Teddy kan soms een nogal heetgebakerd temperament tentoonspreiden. Maar goed, we hebben het er maar mee te doen. Tenslotte is er niemand gezegend met een aan perfectie grenzende persoonlijkheid, hoe graag we dat de buitenwereld ook willen doen laten geloven. Waar hadden we het over?
- W: Je depressie.
- N: Hier, heb je het al.
- W: Een tijd of wat geleden maakte je kenbaar je functie per direct te moeten staken, wegens een terminale tand- en kaakaandoening. Je woordvoerder Junior gaf te kennen je dagelijkse werkzaamheden voor onbepaalde tijd te

zullen waarnemen. Kort daarna werd deze toezegging ingetrokken op last van je officiële interim Teddy.

N: Oh god ja, dat akkefietje.

J: Ik kan daar heel kort over zijn-

N: Laten we er maar niet teveel over zeggen zolang Teddy er nog niet is. Straks praat ik weer mijn mond voorbij.

W: Lang is gespeculeerd of er weldegelijk sprake was van een terminale ziekte.

N: Tuurlijk was die er! Wat denk je dan Werner, dat ik zoiets voor de grap verzijn?

W: Je weigerde een second-opinion, terwijl ik me kan voorstellen dat je daar juist op zit te wachten na het horen van zo'n bericht.

N: Ik had de puf niet meer voor een tweede ingrijpend onderzoek.

W: Junior, zou ik jou als vertrouwensarts van Nemigen Witlox een vraag mogen stellen over dat betreffende onderzoek?

J: Vragen zijn er om gesteld te worden.

W: Wat stelt zo'n ingrijpend onderzoek nou eigenlijk voor?

J: Een blik in de mond en een kweekje schrapen. Langs de wang.

W: Met een mesje?

J: Met een houten stokje.

N: Ja Werner, wat insinueer je nou helemaal? Dat ik me gedraag als zijnde een grote aansteller?

W: Hoort het niet bij je verantwoordelijkheid om op terdege wijze achtergrondinformatie te verzamelen over je ziekte voordat je de toehoorder bezwaart met een dergelijk nieuws?

N: Wat heeft de toehoorder met mijn ziekte te maken, of die nou verzonnen is of niet?

J: Wat Nemigen probeert te zeggen is-

- N: Hou je mond Junior. (*tegen het publiek*) Niet één kaartje! Niet één kaartje heb ik ontvangen na het verschrikkelijke bericht. Is dat soms teveel gevraagd? “Beste Nemigen, zet hem op jongen.” Of: “Nemigen, wij dragen jou in ons hart?” Nou?!
- W: Misschien heeft het gebrek aan kaartjes iets te maken met het feit dat inmiddels voor de zeventiende keer een melding werd gemaakt vanuit jouw kant dat een terminale ziekte je in de greep had. Omdat de vorige zestien keer binnen afzienbare tijd het bericht gerectificeerd moest worden, namen wij deze zeventiende melding misschien niet meer zo serieus als voorgaande meldingen.
- N: Nou breekt mijn klomp! Wij? Wie is wij? Voor wie praat je nu eigenlijk?
- W: Ging je na zestien foutmeldingen niet eens twijfelen aan je vertrouwensarts?
- N: Wat naïef Werner! Waar heb je in hemelsnaam een vertrouwensarts voor als je aan hem gaat twijfelen?
- J: Goeie vraag.
- N: Bovendien, zeventien keer te horen krijgen dat je op sterven na dood bent is volgens mij júst een reden om eens een kaartje te sturen!
- J: Ik kan me voorstellen dat er zich tussen het ontwikkelen van een idee en de daadwerkelijke uitvoering ervan zich vaak nogal wat onvoorziene obstakels bevinden.
- N: Zoals wat?!
- J: Een pen die het niet doet, of een postkantoor dat sluit. Of het net niet vinden van het juiste kaartje.
- N: Dus in het hele land was er op dat moment geen werkende pen, geen open postkantoor en geen enkel geschikt kaartje meer te vinden?
- J: Ik eh...-
- N: (*tegen het publiek*) Ja, hou maar op met jullie smoesjes!
- J: (*tegen het publiek*) Wat Nemigen probeert te zeggen is –
- N: (*tegen het publiek*) Wat Nemigen probeert te zeggen is dat ie behoorlijk

teleurgesteld is in jullie opstelling!

J: Ik denk niet dat dat is wat Nemigen hier eigenlijk probeert te zeggen.

N: (*staat op*) Oh nee Junior, is dat niet wat Nemigen hier eigenlijk probeert te zeggen?! En wat probeert Nemigen hier dan eigenlijk wel te zeggen?! Dat ie zo blij is met zijn imbeciele gespreksleider, zijn incompetente vertrouwensarts en het zwakbegaafde klootjesvolk dat hem aanhoort?!

...

W: Misschien is het inderdaad even tijd voor een plaspauze..

N: (*tegen Werner*) Nou Werner, een groter plezier had je me niet kunnen doen.

(*Nemigen beent weg*)

N: Stelletje...

SCENE 3

(*stilte*)

W: Hoef je niet te plassen, Junior?

J: De avond zou een stuk soepeler verlopen zonder dat constante commentaar vanuit jouw kant.

W: Dat zegt wel genoeg over de insteek ervan.

J: Wat insinueer je?

W: Blijkbaar zijn er partijen die zich niet voldoende hebben voorbereid op een openbare verantwoording, Junior.

J: Hou je maar even gedeisd, Werner. Ik denk dat er voor nu wel genoeg is gezegd.

...

J: (*richting het publiek*) Was het nou zo moeilijk om gewoon een kaartje te sturen?!

...

W: Is er al enig bericht over de interim van ondervraagde?

J: Kijk, en dit is nou precies mijn probleem. Sinds wanneer is Nemigen Witlox verworden tot 'ondervraagde'?

W: Ik doe wat ik geacht word te doen.

J: Ben je uit op een volksopstand?

W: Hang er zelf je prijskaartje aan.

J: De enige die hier ergens een prijskaartje aan gehangen wil hebben is degene die bereid is om de prijs ervoor te betalen.

W: Ik doe verslag Junior. Niks meer en niks minder.

J: Je overziet weinig consequenties.

W: Oprechtheid in handelen kent wat mij betreft geen consequenties. Dus het openbaar maken ervan al helemaal niet.

J: In de veronderstelling dat de toehoorder mee kan in die oprechtheid van handelen.

W: Acht je hen tot minder in staat?

J: Functies zijn er om verdeeld te worden. Da's het enige dat ik zeg.

W: Ik krijg de indruk dat de functie van Nemigen op dit moment nogal heeft te kampen met een inzinking zijnerzijds.

J: Stop met die verwijzingen naar persoonlijk leed, Werner. Daar doe je iedere hoogstaande verslaggever te kort mee.

W: Wat beweer je?

J: Je insinuaties naar depressie zijn doorzichtig. Een bepaalde zucht naar sensatie is niemand vreemd, maar laat die zucht daar waar ie thuishoort. Bij je kapper bijvoorbeeld.

W: Ik ben niet geïnteresseerd in de depressie van Nemigen Witlox, tenzij een volk er onder lijdt.

- J: Maak je geen zorgen. Dat doet het niet.
- W: Waarom beent ie dan zojuist naar de coulissen terwijl er een publiekelijk debat aan de gang is?
- J: Om al benend een wezenlijke scheiding te realiseren tussen juist dat onbelangrijke persoonlijke waar jij op uit bent, en het in ons aller belang zijnde professionele.
- W: Dat doet ie dan heel overtuigend.
- J: Waar ben je nou op uit, Werner?
- W: Waar ik en de toehoorder op uit zijn, is de reden voor de bouw van drie bakken-met-geld verslindende projecten. Want die klinkt nogal vaag tot nu toe.
- J: Jouw interpretatie van die reden is vaag. En de suggestie dat iedereen er diezelfde vage interpretatie op nahoudt getuigt van arrogantie en kortzichtigheid. Maak de mensen niet dommer dan ze zijn.
- W: Wat wil je zeggen? Dat het idee achter het platgooien van een binnenstad, het leegpompen van een zee, en een trap richting een actieve krater concreet te benoemen is?
- J: Super concreet.
- W: Waarom krijg ik er dan geen antwoord op?
- J: Wat wil je horen? Hoe ziek of onziek Nemigen Witlox nu eigenlijk is? Wat zijn vermeende depressie behelst? Ben je misschien ook nog benieuwd naar zijn lievelingstoetje? Is dat je manier om tot antwoorden te komen? Wij bieden je iets aan, en jij maakt er een mooi verhaaltje van. Iets meer wordt er niet van je verlangd. Gedraag je naar de naam die je hebt opgebouwd Werner. Die van onafhankelijke, veel gewaardeerde, hoogwaardige verslaggever. Stop met deze riooljournalistiek. – wacht, mijn telefoon gaat.

(Junior neemt op)

(Nemigen komt op)

SCENE 4

- N: Afijn. Ik heb euh...even geplast. Zoals ieder mens dat doet. Jullie en ik. Afijn, wij. Werner, jij ook natuurlijk. En Junior, natuurlijk ook. Ik eh – waar hadden we het over?
- W: Je noemde mij een imbeciele gespreksleider, Junior een incompetente vertrouwensarts, en de toehoorder een zwakbegaafd klootjesvolk.
- N: Misschien is het goed als ik hier en daar een kanttekening plaats, voordat er dingen uit hun context worden getrokken.
- J: (*hangt op*) Teddy staat nog steeds in de file.
- W: Misschien moet je gewoon even simpel antwoord geven op de vraag waarom er zich zojuist een woedeaanval in je ontstak?
- N: Een simpel antwoord? Werner, bestond dat maar. Het bestaan is een aaneenschakeling van haarspeldbochten en doodlopende wegen. (*zucht*) Ach, ik krijg een ernstige behoefte aan mijn interim Teddy. Ik weet zeker dat haar aanwezigheid voor een boel verlichting zou kunnen zorgen, zowel bij mezelf als bij het publiek. Weet je Werner, het leven is niet altijd even makkelijk. Je probeert je roeping te volgen, zuiver te zijn aan je ambitie, tegelijkertijd je brood te verdienen, en op gezette tijden ook nog eens over te komen als liefhebbende partner, fijne vriend en goeie buur of kennis. En ik krijg dat niet allemaal bij elkaar Werner, al die verschillende petten.
- J: Ik denk dat wij ons hier allemaal in kunnen vinden.
- N: Nee Junior, genoeg gespeeld. Ik kom op stoom, ik voel het. Wanneer een man zoals ik op zo'n manier op de wereld wordt gezet dat enerzijds zijn ene been vast zit in het moeras dat een 'eeuwenlange dynastie van machthebbers' heet, met alle hoop en verwachtingen rondom het leiderschap van de eigenaar van dat ene been, en anderzijds zijn andere been zich beweegt in een ruimte die zich kenmerkt door een ongekennde vrijheid in denken, een schone lucht en de zoete geur van legio mogelijkheden en paden die er te bewandelen zijn, dan raken die twee benen, en daarmee dus hun bezitter, vroeg of laat in een split die zijn weerga niet kent. Ja Werner, ik begeef me op dit moment in een split. En ik ben geen ballerina Werner. Ik ben geen ballerina.
- W: Ik heb ook niet het idee dat iemand dat van je vraagt.
- N: Nee Werner? Denk je werkelijk?
- W: Verschillende petten zijn er om samengevoegd te worden tot een grote pet die

een prettige persoonlijkheid heet.

N: Mooi gezegd.

J: Precies ja, mooi gezegd.

N: Er bevindt zich een grote woede in mij. En een bepaald deel van die woede kan worden verklaard als reactie op de onvrijheid, onrechtvaardigheid en onmenselijkheid die deze wereld nou eenmaal kenschetst. Maar er blijft nog zoveel woede over die zich niet laat verklaren. Is het persoonlijk? Is het politiek?

W: Ik denk persoonlijk.

N: Is het een combinatie van de twee?

W: Nee, ik denk toch echt dat het persoonlijk is.

N: Is het misschien iets heel anders? Ik weet het niet Werner. Feit is dat het bestaan mij niet licht valt. Maar goed, dat is een gegeven, en ik heb het geaccepteerd. Het vormt zeg maar de biels op mijn rails. En de enige manier om die te passeren is om mijn wielen groot en sterk genoeg te maken. Ik ben geen leider Werner. En iedereen die zegt dat ik dat wel ben houdt zichzelf voor de gek. Ik weet het ook niet. Ik weet het antwoord ook niet.

W: Je zegt net dat je een groot visionair bent.

N: Bij wijze van Werner. Ik bied iets aan, en de toehoorder moet er gewoon zijn eigen verhaaltje van maken.

J: Wat Nemigen probeert te zeggen is-

N: Wat denk je nou Werner, dat de wereld werkelijk zit te wachten op bevlogen toespraken van een groot leider? Welnee, de toehoorder wil zichzelf horen praten, alleen dan in een betere verwoording. De leider is in dienst van zijn volk, herkauwt wat het wilt horen, houdt ze verre van daadwerkelijk beleid, en al helemaal verre van het persoonlijke. En kijk naar mij Werner. Ik ben niets dan het persoonlijke. Ik word gedreven door zuivere emotie. Mijn 'handelen' en mijn 'zijn' loskoppelen van elkaar is het loswrikken van een schildpad en zijn schild. Niet dat ik mijzelf zie als pad, maar je begrijpt wat ik bedoel.

J: Een slak uit zijn huisje trekken.

N: Een slak ben ik ook niet.

- J: Een konijn uit zijn holletje sleuren.
- N: Afijn Junior, alle beeldspraak daargelaten; wat ik probeer te zeggen is; ik ben een autonoom iemand. Laat mij autonoom blijven. Laat mij autonoom zijn.
- W: Ja sorry Nemigen, maar daarvoor bekleed je toch echt de verkeerde functie.
- N: Straks mag je kritiek leveren Werner, ik wil even mijn verhaal afmaken.
- W: Ik lever geen kritiek, ik wijs je op een feit.
- N: Wijzen doet hier alleen ik. - Na de lange zoektocht die mijn leven in de houdgreep had, dacht ik het antwoord gevonden te hebben. Ja, ik kan wel eerlijk zeggen dat er zich toen een licht aan mij verscheen. Geloof, een hoop. Een liefde.
- W: God?
- N: Dat vind ik een beetje een uitgerangeerd woord. Nee Werner, ik dacht het antwoord te hebben gevonden in een vrouw. Een liefje. Een schatje. Een eigen honnepon. Na een stevig partijtje seksen voelde ik me zo fris als een hoentje. Alle zwaarte verdween. Waar ik voorheen dagenlang in bed bleef liggen, kon de dag me nu niet vroeg genoeg beginnen. Liefde, dat was het antwoord op alles. En dan het liefst met een beetje goeie seks.
- W: Meen je dit nou serieus?
- J: Ik denk dat je de woorden van Nemigen even in zijn verband moet zien.
- N: Geen beslissing viel me meer zwaar, geen verantwoordelijkheid deerde me nog. De hoeveelheid aan petten, om in jouw woorden te spreken Werner, vormde zich tot een licht, veelkleurig hoedje van vliegerpapier. Ik zei wat ik dacht, was eerlijk naar iedereen. Beledigde bij de vleet, schoffeerde gelijkgestemden, en werkte mij op die manier, ongemerkt, een weg naar iconische hoogte. Ik had lak aan alles en iedereen, en degenen die mijn weg durfden te versperren werden verpletterd onder mijn inmiddels gigantische zwaarwegende wielen. Ik had het niet eens door Werner, ik had het verpletteren niet eens door. Ik voelde het niet. Het waren niet meer dan overrijpe rode besjes onder de gietijzeren locomotief die Nemigen Witlox heette. Oh Werner, hoe diep kan een mens vallen wanneer hij zich niet bewust is van de hoogte waarop hij zich bevindt?
- W: Bedoel je dit retorisch?

- N: Maar op het moment dat ik haar het meest kon gebruiken, het antwoord, op alles, doofde zij als een nachtkaaus uit; vloog ze als een witte vlinder in de nacht weg van mij tot ze grijs kleurde en daarna donker. Tot ik alleen nog een licht fladderen hoorde. Ja, toehoorder, het was het begin van het vreselijkste dat er zich op deze planeet kan voordoen. Het was het begin van...een verstandsverhouding!
- J: Krijgen we dit weer.
- N: Trap daar nooit, nooit in!
- J: Ah, Teddy belt. *(neemt telefoon op)*
- N: Een tedere aanraking werd een laffe aai, een liefkozing werd gemompel, goddelijke seks werd een potje droogneuken van krap een kwartier.
- W: Sorry Nemigen, maar –
- N: Nee, ik wil het ook allemaal gezegd hebben Werner. Onderbreek mijn stroom niet.
- W: Voor wie vertel je dit allemaal?
- N: De tijd zal het uitwijzen. Er schuilt een visionair in mij.
- J: *(tegen Werner)* Teddy kan er binnen een minuut of vijf zijn.
- N: *(zucht)* Een verstandsverhouding! Een verstandsverhouding! Godsjezuschristus wat een gitzwarte gif-walmende hel van een beerput was dat zeg! En het duurt voort, Werner. Het duurt eeuwig, eeuwig voort. Tot het einde daar is. Ach! Waar blijft de lijfelijkheid? Waar blijft het genot? Waar blijft de aantrekkelijkheid van het jonge vlees dat zich aan dat van jou warmt? Weg! Voorgoed! Nee Werner, nee toehoorder, ik dacht dat het antwoord liefde was, maar het bleek een drug dat te snel is uitgewerkt, en me achterliet als ontoerekeningsvatbare junk, trillend op zijn benen, rillend in bed, wartaal uitslaand.
- W: *(tegen Junior)* Zegt ie nou dat ie een junk is?
- J: *(tegen Werner)* Plaats het asjeblijft in het juiste kader.
- N: En dan? Toegeven aan een verlies? Het dunne peesje tussen jou, en dat van hoop, geloof en liefde met je eigen tanden doorbijten? Als onvolledig mens

achterblijven? Wie kan dat?! Zeg mij, wie kan dat?!

W: Ja sorry Nemigen, ik wil je emotionele verhaal op geen enkele wijze bagatelliseren, maar er zijn ontelbaar veel mensen die dat kunnen. Dat heet gewoon je boeltje pakken en opstappen, en na een tijdje bij iemand anders aankloppen.

N: Hoe durf je de liefde op zo'n manier te verlagen?!

J: Heeft het nog zin als ik hier bij blijf?

N: Hou je mond Junior. – Afijn, waar was ik? In zulk een situatie is een mens geneigd domme dingen te doen. En ik ben niet meer of minder bijzonder dan een doorsnee mens, zoals gezegd. Dus ja, ik ook neigde naar een bepaalde mate van...tja hoe zal ik dit nou toch eens zeggen?

J: Niet?

N: Stomheid. Ja, dat kan ik wel eerlijk toegeven. Bepaalde zaken heb ik nogal kuttig aangepakt.

J: Christus.

N: En als je volgende vraag dan is, Werner, "Geef eens een concreet voorbeeld van dat kuttige gedrag." -

W: Ik vind je woordkeuze niet helemaal-

N: - dan noem ik bijvoorbeeld zoiets als het jarenlang hard maken voor twee misschien wat minder geslaagde bouwprojecten; "Stad van wit marmer" en "De zee bij Eggistan".

...

W: Kijk, nou wordt het interessant.

SCENE 5

J: Oké, nu ga ik je even een halt toeroepen Werner. Ik denk niet dat Nemigen hiermee bedoelt dat er enig voorbehoud zijnerzijds is geweest of zal zijn rond de besluitvorming van de – wat nu blijkt - financieel schijnbaar ruimer uitgevallen – maar daardoor niet minder wenselijke - ontwikkeling van zojuist genoemde projecten, alsmede zijn standpunt over het al dan niet ontbreken van

enige transparantie rond bovengenoemde besluitvorming, en zijn vermeende rol hierin. Of standpunt. Afijn.

N: Het leek me op dat moment wel een koddig hersenspinsel.

J: Wat Nemigen nu zegt heeft Nemigen niet gezegd.

W: De ontwikkeling van een project met een begroting die een paar honderd miljoen behelst zou ik toch zeker niet koddig willen noemen.

N: Kom, wees nou eens eerlijk, het was toch een koddig idee?

W: Het gaat hier om gemeenschapsgeld.

N: Zoals ik al zei, ik ben niet meer of minder bijzonder dan een doorsnee mens, en in mijn gebrek naar antwoord in een lastige fase van mijn leven ben ik, net als ieder ander, niet gespeend van een lichte neiging naar stommiteiten.

W: Maar met alle respect Nemigen -

N: Dat is dan wederzijds Werner.

W: - dat jij deze publiekelijke functie bekleedt maakt jou toch juist wel tot een meer bijzonder dan doorsnee mens?

N: Dat zijn jouw woorden.

W: Ik wijs je op een feit.

N: Er is geen reden om mij boven het volk te plaatsen.

W: Daar is alle reden toe. Je hebt de beschikking over hen en over hun middelen.

N: Ik kan daar heel kort over zijn-

...

N: Junior, help me eens een handje.

J: Het is misschien goed om de toehoorder te wijzen op het feit dat laats gezegde ongeldig zal worden verklaard in een rapport dat binnenkort in de maak is.

W: Van jouw hand zeker.

- J: Van de rechtvaardige hand van een gediplomeerd vertrouwensarts.
- W: Die van jou dus.
- N: Ik ben nog niet klaar met mijn verhaal. Om kort te gaan over de projectplannen “Stad van wit marmer” en “Zee bij Eggistan”...
- J: In godsnaam-
- N: ...achteraf gezien-
- J: Nee, niet achteraf.
- N: ...zou je kunnen zeggen-
- J: Zeg het niet.
- N: ...dat het beginidee van beide-
- J: Sst, hou je mond.
- N: ...misschien niet helemaal honderd procent doordacht was. Zoals ik al zei, de eerste zinnen van een meesterwerk klinken vaak hetzelfde als de eerste zinnen van een grote mislukking. En misschien zou je daarmee ook kunnen zeggen dat met terugwerkende kracht het bedrag dat door beide projecten werd opgeslokt misschien niet helemaal meer te rechtvaardigen valt. Maar, dat is dus de schuld van het project.
- W: Dat is de schuld van degene die ja zei tegen het project.
- N: Dat is de schuld van de uitvoerders van het project nadat ze een ja van mij hadden gekregen.
- W: Dat is de schuld van degene die de uitvoerders van het project vroeg om het project uit te voeren nadat hij ze zelf een ja had gegeven, omdat hij de ideeën niet minder dan geniaal achtte!
- N: Sorry, ik ben je kwijt.
- W: Het leegpompen van een zee en het platgooien van een binnenstad zijn dus minder geniale projecten gebleken dan wij in eerste instantie moesten geloven?
- N: Een project waar het etiket geniaal aanhangt moet je natuurlijk nooit serieus

nemen. Dat had ik je ook wel kunnen vertellen Werner. Daar hoeft je nou warempel geen visionair voor te zijn, om dat te kunnen zien aankomen.

W: Dat etiket heb je er zelf opgeplakt!

N: Maar dat betekent nog niet dat je ambitie er niet naar mag zijn.

W: Dus samengevat is er, onder jouw leiding, jarenlang geld gepompt in twee projecten waarvan de bedenker en de initiatiefnemer, jij dus, eigenlijk alle fiducia al in verloren had. Zeg ik dat zo goed?

N: Junior, zegt ie het goed?

J: Ja, zo kan ie wel weer, met dat met sensatie gelardeerde toontje!

W: Was het niet mijn functie om er een mooi verhaaltje van te maken?

J: Verdraai mijn woorden niet Werner.

W: De belangrijkste vraag die zich nu aan mij opdringt; in de relatiecrisis van Nemigen Witlox heeft zich blijkbaar nog geen grote ontwikkeling voorgedaan?

N: Nee, zozegd niet bepaald nee.

J: Je hoeft hier geen antwoord op te geven.

W: Blijkbaar is er nog steeds sprake van een “gitzwarte gif-walmende hel van een beerput”?

N: Zozegd wel.

J: Dit is privé Nemigen, in godsnaam.

W: Mijn vraag dus; wanneer persoonlijke omstandigheden, in dit geval een gebrek aan libido door een verminderende spanning tussen jou en je partner -

N: Gebrek aan libido? (*tegen Junior*) Zegt ie nou dat ik impotent ben?

J: Misschien moet je even je mond houden Nemigen.

N: Werner, de mannen met de kleinste pikkies rijden op de hardst brullende motoren. Wat dat betreft kan ik genoeg nemen met een lauwe Mobylette, als je begrijpt wat ik bedoel.

- J: Probeer het asjeblieft niet te begrijpen.
- W: Wanneer een vermeende relatiecrisis tot gevolg had dat in een bepaald tijdvak bepaalde keuzes wellicht niet geheel doordacht zijn gemaakt, en daarnaast blijkbaar zijn invloed heeft gehad op je geestelijke en fysieke gezondheid, al dan niet verzonnen terminale ziektes daargelaten -
- N: Ze waren niet verzonnen! Hoe vaak moet ik dat nou nog zeggen?
- W: - kortom; op de toerekeningsvatbaarheid van jouzelf in de rol van volksleider -
- N: Kerel, welk punt probeer je nou eigenlijk te maken? Ik keer mijzelf hier binnenstebuiten in de hoop op een beetje begrip, en jij staat weer als een strafpleiter tegen me aan te foeteren.
- W: Waarom moeten wij vertrouwen hebben in het huidige bouwproject “Stairways” als de leider van dat project zichzelf ziet als ‘een ontoerekeningsvatbare junk die de dingen nogal kuttig aanpakt’?
- N: Nou, dit klinkt wel heel erg kort door de bocht.
- W: Dus je ontkent het?
- N: Nee, ik ontken niks, ik zeg alleen dat dit wel heel erg kort door de bocht klinkt. Laat het Teddy maar niet horen dadelijk, want dan kan je je lol op met haar.
- J: Hij ontkent het wel. Hij ontkent alles.
- W: Sorry, maar ik word even afgeleid door het gestommel achter het podium. Kan iemand me vertellen wat er daarachter aan de hand is?
- T: (*off stage*) Dit heb ik van mijn levensdagen nog niet meegemaakt.
- N: Ach Teddy! Eindelijk! Je zult zien, verlichting zal kortstonds aantreden. Ach, wat een heerlijkheid.

(*Teddy komt op*)

SCENE 6

- T: Achthonderd kilometer op z'n Jan Boerenfluitjes, en het laatste stukje sta je

goddomme een uur in de file! Zodra de ring in het zicht komt, is er blijkbaar genoeg reden voor iedereen om als bange hazen *en masse* op de rem te gaan staan.

J: Nou, ze is binnen hoor.

N: Teddy.

W: Goeieavond.

T: Nou, het is maar wat je een goeie avond noemt. Hemeltje lief, wat een verkeer. Het wordt werkelijk tijd dat er eens iets aan die infrastructuur gaat veranderen.

N: Juist ja.

J: Afijn.

N: We zaten al op je te wachten.

W: We zijn blij dat je de bestemming hebt weten te bereiken. Mag ik vragen hoe het je inmiddels vergaat?

T: Ik ga er even bij zitten, Werner, als je het niet erg vindt. Zo, nu kom ik eindelijk wat tot rust. (*richting Nemigen*) Nemigen. (*richting Junior*) Junior.

N: Teddy.

J: Goeie reis gehad?

T: (*richting Werner*) Hoe het me vergaat inmiddels? Was dat je vraag? Nou Werner, eigenlijk ben ik gewoon dood. Maar een vrouw in mijn positie kan daar simpelweg geen gehoor aan geven. De agenda roept, en na zeven vergaderingen kan een avond als deze er ook nog wel bij. Tenslotte zit ik hier niet voor mezelf, maar voor de toehoorder. Dus kom maar op met je vragen, Werner. (*naar Nemigen*) Kan er overigens al iets besteld worden?

J: Een bestelling werd reeds opgenomen maar is voortijdig afgebroken.

W: Er komen zo broodjes met koffie.

T: Broodjes met koffie? Hebben we een crematie achter de rug? (*lacht, en staat weer op*) Nee, serieus Werner, is er ook iets sterkers?

N: Ik heb ook wel zin gekregen in iets van een borrel.

J: Zal ik dan maar weer een rondje maken?

W: Laten we nou allemaal even rustig blijven zitten, en gewoon de catering afwachten.

T: Ik ga dat eens even in overweging nemen.

N: Teddy, ga nou gewoon rustig zitten. Neem een kopje thee en kom wat op adem. We zaten net hartstikke leuk met iedereen te praten.

T: Hoe is de avond ons vergaan?

N: Soepeltjes.

J: Ontspannen.

N: Op een paar impertinente vragen na.

T: Dat kan ik me amper voorstellen. Vragen zijn er om gesteld te worden. Toch Werner?

J: Zoiets zei ik ook al ja.

T: Heeft Werner voldoende kans gekregen zijn programma wat te volgen?

N: Ruim voldoende.

T: Onhelderheden?

J: Minder dan ik lief had.

T: Goed. Wil ik bijgepraat worden, Werner, of wil ik er maar meteen instappen?

N: Werner, ik denk dat het verstandig is om Teddy nog wat te laten bekomen van haar lange reis, en ons gesprek van zojuist voort te zetten. Waar hadden we het ook alweer over?

J: We sneden net een nieuw onderwerp aan.

W: Volgens mij niet Junior.

J: Jawel, we sneden net een nieuw onderwerp aan.

- N: Nee, dat kan ik me ook niet herinneren.
- J: *(voor zichzelf)* Christus.
- W: Goed, het huidige project “Stairways” –
- T: “Stairways”? Nou Werner, ik denk dat daar in de afgelopen tijd wel genoeg over is gezegd. Laten we ons concentreren op andere, meer belangrijke zaken.
- W: Er zijn bepaalde vragen die in de lucht zijn blijven hangen, Teddy. Zowel bij mij als bij de toehoorder.
- T: Ik denk dat de besluitvorming rond bepaalde projecten in de politieke arena thuishoort, en niet in een publiekelijk debat.
- W: Ik ben benieuwd naar je opinie rond het veel omstreden project. Is er nog steeds voldoende grond om je er hard voor te maken, alle kritiek in acht genomen?
- T: Natuurlijk is er nog voldoende grond. Wat zou daarin veranderd moeten zijn?
- W: Ik ben benieuwd naar je visie.
- T: Die staat uitgebreid beschreven in het traktaat.
- J: Die heeft Nemigen uitgebreid beschreven in zijn traktaat.
- W: Om de toehoorder tegenmoet te komen is het misschien handig om een korte samenvatting te geven van de eerste zestien hoofdstukken uit het traktaat, aangezien het nogal een boekwerk is?
- T: *(lacht)* Doe vooral datgene waartoe je jezelf in staat acht, Werner.
- W: Het was eigenlijk een verzoek.
- T: Ach zo.
- W: Aan Nemigen.
- N: Juist ja.
- J: Afijn-
- T: Misschien kan ik voor een kleine toelichting zorgen? Om kort te gaan,

Werner; met het project “Stairways” is er gezocht naar een poging, niet zoals velen beweren, een antwoord te geven op een ongestelde vraag, maar juist om die vraag teniet te doen. Daaropvolgend werd inspiratie gezocht in eerdere tijdvakken. In dat kader verwijs ik graag naar de realisatie van bouwwerken die blijk hebben gegeven van het doorstaan van de tand des tijds, en tot op heden ontzag, energie, inspiratie, bewondering, levenslust, kortom, hoop bij de toeschouwer weten op te wekken. Heden ten dage wellicht zelfs meer dan ooit tevoren gedacht. Laat ik concreter worden, Werner. Denk je werkelijk dat er iemand ooit geloofd heeft in een goede afloop van een Eerste of Tweede wereldoorlog? Denk je dat een gewoon mens op het idee was gekomen een man op de maan te zetten, en er ook nog eens in te geloven? Denk je dat uitvindingen als röntgenapparatuur, de kerncentrale, de waterstofcel, allemaal dingen waaraan onze huidige generatie onnoembaar veel heeft te danken, gedaan zouden zijn wanneer de uitvinders ervan zich afhankelijk hadden gemaakt van het draagvlak binnen de samenleving destijds? Dezelfde samenleving die vervolgens wel voer bij deze ontdekkingen? Een meesterwerk, en daarmee een gezamenlijke verheffing, kan enkel voortvloeien uit een autonome persoonlijkheid; namelijk die van de meester zelf. Een massa die uit is op verheffing, en ik voeg eraan toe, nooit eerder was die behoefte groter, en een massa die tegelijkertijd zijn eigen nietigheid in alle toonaarden ontkent, is een massa in stilstand, of erger, een massa in verval. Willen we gezamenlijk een treetje hoger komen dan is in mijn optiek de meester leidende daarin, en hebben minderen-dan-meesters daar naar te luisteren; in mijn ogen niets te weinig of te veel gevraagd.

- N: Ik ben blij dat ik het allemaal zo knap heb opgeschreven, zodat ik het thuis nog eens rustig kan nalezen.
- T: Welnu, zie in “Stairways” een hang naar het onbekende maar hoopvolle, het ongewisse maar lustopwekkende, het onzichtbare maar verheffende. Een monument ter ere van allen die ons voorgingen, en een trede bovenop hetgeen zij achterlieten.
- J: Een soort van piramide dus.
- N: Mooi gezegd, Junior.
- W: Sorry hoor, ik wil op geen enkele wijze jullie ongetwijfeld oprechte verhaal ontkrachten, maar de ruime meerderheid ziet in het project “Stairways” toch eerder een rampzalig uitgevallen afreageren van een getroebleerde leider, dan een oprechte poging tot verheffing van een volk.
- N: Vandaar ook dat ik die ruime meerderheid buiten de deur heb gehouden bij de totstandkoming van het project.

- J: Wat Nemigen probeert te zeggen is dat –
- T: - door zijn meesterschap op autonome wijze in te zetten, hij een opoffering leverde aan de massa.
- W: Ja, dat zou gelden als ie het uit eigen zak had betaald!
- T: Er zijn ook een hoop dingen waar ik voor moet betalen, Werner, zonder dat ik direct het bewijs zie dat ik er beter van ga worden. Maar ik betaal ze gewoon. Dat heet met een mooi woordje – vertrouwen in de maatschappij.
- W: Waarom zou het volk vertrouwen in de maatschappij moeten hebben als de leider ervan zojuist heeft toegegeven dat hij twee eerdere projecten enkel en alleen heeft opgezet ter genoegdoening van zichzelf?
- T: Ik weet niet waarover je spreekt.
- W: Waarom zou de mens tot vertrouwen moeten worden aangespoord door een leider die zichzelf ziet als zijnde een “kuttig-gedrag-vertonende ontoerekeningsvatbare junk”?
- N: He Jezus Christus, komt ie weer met die junk aanzetten! Ik zal je nog eens wat vertellen, Werner. Potverdomme zeg, dit avondje begint me behoorlijk de keel uit te hangen. Wat jij, Junior?
- T: De buitensporige afstraffing van zichzelf geeft voor mij de toewijding aan waarmee Nemigen zijn functie vervult. Dat kun je afdoen als incompetentie, Werner, maar je zou het ook kunnen zien als een grote hartstocht. Een betrokkenheid, zowel verstandelijk als emotioneel.
- N: “Sensatie, sensatie. Wat bedoel je met dit, wat bedoel je met dat? Doorgraven, dieper, al je persoonlijke ellende willen we over ons heen gestort krijgen. Laat zien je wonden, laat zien je tranen, het kan ons niet zwart genoeg allemaal.” Nou, dan krijg je dus dit.
- J: Wat Nemigen probeert te zeggen is-
- N: Dat eeuwige ingezoom op het menselijk falen! Mag ik ook eens wat proberen? Blijkbaar is het makkelijker om ieder afzonderlijk puzzelstukje zorgvuldig tot fijnstof te vermalen, dan om te geloven in het bouwwerk van een groter geheel.
- T: Zie het in een breder perspectief.

J: Een uitdaging om de toehoorder tot een dieper inzicht te laten komen.

N: Genoeg! Genoeg is het geweest! Ik heb gepraat, ik heb gewacht, ik heb aangehoord, mijzelf verdedigd. Ik ben open geweest, heb mij kwetsbaar opgesteld. Gaf antwoord op vragen die mijn functie onwaardig waren. En blijkbaar was het niet genoeg. Blijkbaar is het enige waar de toehoorder op zit te wachten de onversneden waarheid. De waarheid als een koe.

W: Had je iets anders verwacht?

(Nemigen staat op)

N: Nou, dan kan ie het ook krijgen.

J: Nemigen.

N: Nee Junior, genoeg gespeeld! Werner, toehoorder, Junior, mijn volk. Ik ben een man in *agony*. Incompleteet. Zoekend naar het antwoord dat ik vond, en kwijtraakte.

J: Christus.

N: *(tegen Junior)* Nee, iemand anders. *(richting het publiek)* Lange tijd voelde ik mij een gevangene. Een gevangene in een donkere, benauwde en vochtige cel. Een cel die niet groter was dan ik hoog of breed ben. Maar langzaam, toehoorder, langzaam kom ik tot het besef dat ik niet die gevangene ben. Nee. Ik ben de verlamde, van kruin tot teen, doofstom, blind, tot innerlijk tuimelen gedoemd, wachtend zoals niemand ooit tevoren wachtte.

T: *(tegen Junior)* Wat loopt ie nou allemaal te bazelen?

N: Welnu, hierbij de uitbraak. De bevrijding. Een herdefiniëring. Een handreiking naar de vrouw die mij alles is. Een tijdloosheid. Verzachting na bezinning. Ten overstaan van iedereen die het wil horen, op deze plek, in deze ruimte, met dit lichaam, in deze tijd, schenk ik je, mijn kwetsbaarheid, mijn falen, mijn poging tot -

J: Nemigen?

N: - mijn poging tot - *(wankelt)* - poging tot -

(Nemigen stort ter aarde)

J: Jezus Christus! Stop alles!

W: Nou, dit kon er ook nog wel bij.

J: Is er misschien een dokter in de zaal?!

W: Wat dacht je van jezelf?

J: Ik ben vertrouwensarts Werner. Ik bedoelde meer iemand met chirurgische ervaring.

W: Je hebt 'm zeventien keer terminaal verklaard. Op welke basis heb je dat dan in hemelsnaam gedaan?

T: He Junior, niet zo paniekerig. Je jaagt iedereen de stuipen op het lijf. Nemigen Witlox ligt gewoon te wachten op een glaasje water. Niet waar, Nemigen?

N: *(kermt)* Onder andere ja.

J: Is er misschien een glaasje water in de zaal?!

N: *(klampt zich aan Werner vast)* Werner, vriend.

W: Ik ben je vriend niet.

N: Ik kan dit niet. Ik kan dit niet.

T: Blijf gewoon rustig doorademen Nemigen.

W: Kan iemand 'm van me afhalen?

J: Drink nou maar uit je glaasje water.

N: Teddy.

T: Als ik even open kaart mag spelen, Werner-

N: Teddy!

(Nemigen zakt weer kreunend ineem)

J: Ja! Pauze!

T: -ik begin me een beetje te ergeren aan dat constante getutoeyer. Is dat op jouw

initiatief gebeurd?

W: In de verste verte niet.

T: Laten we elkaar met 'u' aanspreken. Wij zijn hier geen vrienden, Werner.

W: Nee, dat zijn we zeker niet.

N: *(kreunt)* Poesje.

J: *(tegen Nemigen)* Ja, doe maar even rustig.

N: *(kreunt)* Poesje toch.

J: Nemigen is zo weer op de been.

T: Mijn visie, Werner? Was dat de vraag?

W: Ik dacht het.

SCENE 7

T: De ervaring heeft me geleerd dat de toehoorder oneerlijkheid snel doorziet. Je kan je maar beter zo direct mogelijk uiten, om op die manier zo dicht mogelijk bij jezelf te blijven. En dat betekent dat je vrede moet hebben met degene die je bent. Kijk Werner, voor iemand in mijn positie is het natuurlijk wel een bedreiging dat je zo in je werk opgaat dat je vergeet te vertellen waar je mee bezig bent. En wat je daarmee bereikt en wil bereiken. Een avond als deze leek me in dat kader een uitstekend plan.

W: Zou ik iets mogen vragen over die huidige positie?

T: Natuurlijk.

W: Waarom heeft u ja gezegd tegen deze klus?

T: Men vroeg me. En dan moet je, vind ik, goede argumenten hebben om nee te zeggen. En die had ik niet. Kijk Werner, er wordt veel gepraat over de inkomens in deze publieke sector: die zijn laag. Leidt dat ertoe dat mensen uit het bedrijfsleven hierom openbare functies weigeren? Toen Nemigen mij vroeg voor deze klus heb ik hem drie wedervragen gesteld. "Mag ik mijn commissariaten houden?" Hij zei: "Nee". "Is er een garantie dat ik de hele termijn kan uitzitten?" Hij zei: "Zelfs een dynastie kan voortijdig vallen." "Is

er de garantie dat journalisten mij niet onterecht onheus bejegenen?” Hij zei: “Nee, afbreukrisico hoort bij het vak. Vogelvrij ben je verklaard.” De attractie dus, Werner, om deze klus simpelweg te weigeren is groot. Achterlijk groot als je het mij vraagt. Maar zelf zeg ik: soms moet je iets terugdoen voor de samenleving. En dat doe ik dan ook.

W: Door een ontoerekeningsvatbaar verklaarde volksleider te steunen?

T: Ik ben zeer onder de indruk geraakt van zijn kundigheid en zijn motivatie. Het team is bovendien een boeiende smeltkroes van mensen. Kijk Werner, mijn kracht is mensen enthousiasmeren. De talenten om mij heen naar boven halen en er het maximale uithalen. De managementstijl van de vorige eeuw is van de leider die het zelf doet. Tegenwoordig gaat het erom dat je anderen de kans geeft. Het lastige daarbij is geduld te hebben, de mensen de kans te geven hun punt te maken, zelfs al doen ze dat langzamer dan je zelf zou doen.

W: U wordt een licht ontvlambaar temperament toegedicht.

T: Als men twijfelt aan mijn integriteit word ik boos. Dat mag u incompetentie noemen, of koppel het aan mijn vrouwzijn - ik zeg dit - een groter modderfiguur zou u in dat geval als reporter niet kunnen slaan, Werner.

W: Aan het begin van uw politieke carrière zei u dat uw vrouwzijn uw loopbaan nooit negatief heeft beïnvloed.

T: Tja, dat kon ik toen zeggen. Later heb ik anders ervaren.

W: Wat is er veranderd?

T: Simpel gezegd denk ik dat de wereld nog niet klaar is voor vrouwen in topposities. Maar dat is een gegeven. Niet meer dan dat.

W: U kunt zichzelf handhaven?

T: In het ordinaire wereldje waartoe de journalistiek is verworven houdt u zich toch ook gewoon staande?

W: Ik probeer het.

T: Precies zoals ik dat probeer. Fijn dat wij mekaar begrijpen, Werner.

N: Liefje.

J: Nemigen.

- T: Kijk Werner, dat mensen mij in dit wereldje poesje noemen, honnepon, of lekkertje, dat neem ik maar gewoon voor lief. Ik kan daar eenvoudigweg geen aandacht aan besteden. Het toont voor mij des te meer de zwakte van de andere partij.
- W: De man.
- T: Tja, dat zijn uw woorden. Gedraag ik me gewilliger dan ik ben, dan ben ik voor de toehoorder een goedkope hoer, gedraag ik me minder gewillig dan ik ben, dan ben ik in de ogen van de toehoorder een ijskoningin. Ik ben geen van beide Werner. Ik ben gewoon een mens. Net als ieder ander. Deze functie lijkt zich, door het publiekelijke karakter ervan, te willen laten duwen over een grens die persoonlijke authenticiteit heet. En ik ga daar niet in mee Werner, ik ga daar simpelweg niet in mee.
- W: Denkt u dat mijn functie er op uit is om uw functie als leugenachtig te doen overkomen?
- T: Dat denk ik ja.
- W: Vanwaar die achterdocht?
- T: Vanwaar deze naïviteit?
- W: Ik heb mijn vak hoog in het vaandel.
- T: Waarom ligt uw hoofdgast dan al een klein kwartier als ongedierte op uw podium?
- W: Omdat hij er zelf is gaan liggen.
- T: Omdat u hem ertoe bracht.
- W: Omdat hij zichzelf de ruimte ertoe verschafte.
- T: Omdat u hem die ruimte gaf. Werner, zou ik u nou eens een vraag mogen stellen?
- W: Gaat uw gang.
- T: Waar dient een volksleider eigenlijk voor? Wat doet iemand besluiten om volksleider te worden?

- W: Moet ik hier serieus antwoord op geven?
- T: Heel graag.
- W: Idealiter vanuit een soort verantwoordelijkheidsgevoel.
- T: Ach zo, Werner. En wat is vervolgens de functie van zo'n volksleider? Om het volk te doen laten geloven dat hij zich verantwoordelijk voor hen voelt? Of om zich daadwerkelijk verantwoordelijk voor hen te voelen?
- W: Ja, dat laatste natuurlijk.
- T: Vanwaar dan deze avond?
- W: Wat zegt u?
- T: Wat is de reden dat u dit avondje heeft georganiseerd?
- W: Om Nemigen Witlox de toehoorder er van te overtuigen – nee, om Nemigen de kans te geven om de speculaties rondom zijn leiderschap bij de toehoorder weg te nemen.
- T: Op wat voor een manier?
- W: Door het tegendeel van die speculaties te bewijzen.
- T: Nogmaals, op wat voor een manier?
- W: Door ons een redelijke uitleg te geven van zijn beleid.
- T: Een redelijke uitleg? En wie bepaalt of iets een redelijke uitleg is of niet?
- W: De toehoorder. En ik.
- T: En hebben de toehoorder en u daarvoor gestudeerd?
- W: Voor wat?
- T: Voor het beoordelen van de uitleg van een beleid van een hooggeplaatste, en of deze redelijk is of niet. Nog even losgezien van het beleid zelf.
- W: Ik in ieder geval wel.
- T: Goed, dus de toehoorder heeft inmiddels geen recht meer van spreken. Nu ga

ik ga even verder op het beleid zelf. U Werner, u heeft dezelfde studies gevolgd als Nemigen Witlox? U heeft van jongs af aan een leven geleid dat in het teken stond van het leren beheersen van een gemeenschap? U heeft dezelfde mate van internationale werkervaring als hij? U ook erfde het inzicht, de werkdrijf en de motivatie van uw hooggeplaatste familie?

W: Ik heb mijzelf opgewerkt Teddy. Op eigen kracht.

T: Fijn voor u. Daar bewonder ik u om. U helpt me een brug te maken naar waar het hier eigenlijk over gaat. Waar bent u goed in?

W: Sorry, maar in alle bescheidenheid-

T: Nee Werner, waar bent u goed in? Waar hebt u voor gestudeerd? Om het u simpel te maken; ik kan daar wel een antwoord op geven. U bent goed om voor de toehoorder te bepalen wanneer bepaalde antwoorden wel en wanneer bepaalde antwoorden niet oprecht overkomen. En u bent er goed in om een gesprek gaande te houden. Welnu, wanneer een vraaggesprek enkel beantwoord wordt met oprechte repliek, is het gesprek snel voorbij. Bovendien blijft de vraagsteller onzichtbaar, en wordt de aandacht enkel gevestigd op de ondervraagde die blijkbaar beschikt over een aan bergkristal grenzend zuivere ziel. Hij handelt tenslotte oprecht. Mijn vraag is; als u er goed in bent om een gesprek gaande te houden, en bovendien niet geheel onbescheiden uit de hoek wilt komen, waarom zou u dan geïnteresseerd zijn in een oprecht antwoord? En aangezien u erg goed het onderscheid voor de toehoorder weet te maken tussen schijnbaar oprechte en schijnbaar onoprechte repliek, wordt zodoende een tweede talent van u aangesproken.

W: Ik vind dit een erg oninteressant en ingewikkeld gesprek worden.

T: Laat ik het duidelijker stellen Werner. Ik denk dat jij helemaal niet geïnteresseerd bent in het tegendeel van de speculaties die bij de toehoorder leven. Ik denk dat jij juist geïnteresseerd bent in de bevestiging er van.

W: En waarom denk je dat?

T: Waarom noem jij drie bouwprojecten waar je de ballen verstand van hebt steevast “megalomaan”?

W: Omdat de toehoorder dat vindt.

T: En vond de toehoorder dat ook al voordat jij er dat kaartje aan hing?

W: Tuurlijk.

T: Dan vind je het vast niet erg als ik de toehoorder even een vraag stel. (*tegen het publiek*) Wat als Werner de bouw van deze drie monumenten had aangekondigd als een kroon op het werk van degenen die het land uit het slop hebben getrokken, namelijk u zelf. U, die zonder te klagen, dag in dag uit, keihard hebt gewerkt, en dat nog steeds doet. Die bent opgevoed met het idee dat het grootste geluk er in bestaat om steeds een stapje hoger te komen. Door uw ouders, die op eenzelfde manier door hun ouders werden opgevoed. Wat als Werner gezegd had dat deze monumenten het bewijs zullen vormen voor onze kinderen; het bewijs van datgene waartoe een grote groep mensen die de krachten bundelt in staat is. Had u de projecten dan ook bestempeld als ‘megalomaan initiatief van een ontoerekeningsvatbare volksleider’? Of had u dan geloofd in de werkelijke reden achter de bouw van deze projecten, namelijk betrokkenheid?

W: Vertel me dan eens waarom zo’n betrokkenheid miljoenen moet kosten?

T: Werner, ik snap dat het lekker klinkt, dat van die miljoenen. Maar als ik het budget dat beschikbaar is gesteld voor “Stairways” deel door het totale bevolkingsaantal kom ik op een bedrag van twaalf vijftig per persoon. Het project is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid ontwikkeld, en wordt op diezelfde zorgvuldige manier gerealiseerd. Wat u afdoet als loze gedachtecronkel vormt in feite het resultaat van jarenlange beleidsvoering door mensen die er voor geleerd hebben. Dat de toehoorder recht denkt te hebben zijn ongenoegen over iedere futilliteit steeds maar weer te mogen ventileren maakt hem tot niets minder dan een luie consument die de volledige verantwoordelijkheid voor de maakbaarheid van zijn eigen welvaart en geluk uit handen heeft gegeven aan beleidsmakers, die wel iets beters te doen hebben dan te luisteren naar het gezeur van de onwetende massa. En ik houd u daar verantwoordelijk voor, Werner. U en uw vakgenoten. Laat beleidsmakers asjeblijft hun gang gaan, geef de toehoorder het juiste voorbeeld en schenk vertrouwen in hen, in plaats van ze te dwingen om als prettige persoonlijkheden uit de hoek te komen *en plein publique*.

W: Dus het wordt de toehoorder verboden om zijn eigen volksleider ter verantwoording te roepen?

T: Waarom zou de volksleider tot verantwoording geroepen moeten worden door zijn volk? Hou de toehoorder verre van besluitvorming en beleid, Werner. Zij hebben er simpelweg niet voor gestudeerd dus weten niet waar ze over praten.

W: U vindt de toehoorder dom?

T: Dat is een heel groot misverstand, Werner. De toehoorder doet waar hij goed

in is. Zijn talenten en passie hebben hem gebracht, of zullen hem brengen in de functie die hij op dit moment uitoefent. En zijn talent maakt dat hij dat zo goed mogelijk wil en zal doen. Precies zoals Nemigen Witlox dat ook doet. Functies zijn er om verdeeld te worden Werner. En door je zuiver aan je functie te houden, en te vertrouwen dat anderen hun functie op eenzelfde manier als jij uitoefenen, kan een samenleving zichzelf ontstijgen. En dat is leuk voor die samenleving, maar dat is vooral leuk voor degenen die in die samenleving wonen. Dus, om concreet terug te komen op uw vraag of ik de toehoorder een redelijk antwoord kan geven rond het bouwproject “Stairways”; dat kan ik. Heb vertrouwen.

W: En wat als ik u vroeg naar een gewone, concrete uitleg van die laatste zin?

T: Dan kon ik u die niet geven, omdat u de uitleg erover niet kan overzien, omdat uw talenten ergens anders liggen.

W: En wat als ik de meningsvorming dan maar vrij zou laten aan de toehoorder?

T: Dan zou ik zeggen dat de mening van de toehoorder door u buiten spel is gezet, omdat u eerder toegaf dat hij waarschijnlijk nog minder van beleidsvoering afweet dan u.

W: En als ik u dan zou zeggen dat het gesprek daarmee eigenlijk voorbij is?

T: Dan zou ik zeggen; beter had je het niet kunnen verwoorden Werner.

...

T: Laten we ieder een eigen weg inslaan, en doen waar we goed in zijn, in plaats van hier een beetje poppenkast te spelen.

N: *(kreunt)* Teddy.

W: Ik bepaal nog altijd het einde van het gesprek.

N: *(kreunt)* Teddy.

T: Droom verder, Werner. Droom verder.

N: *(kreunt)* Teddy.

SCENE 8

T: Wat is er nou met hem?! Wat loopt ie hier nou te kloten?

J: Geen idee. Ik heb echt geen idee.

N: *(kreunt)*

W: Volgens mij is ie verliefd op je.

T: Pardon?

J: Niks Teddy. Flauwekul. Nemigen heeft gewoon een gebrek aan suiker. Da's alles.

W: Nou Junior, ik begin te geloven dat de vrouw die hij zijn alles noemde, zijn eigen interim Teddy is geweest.

T: Wat probeer je te zeggen?

J: Stil Werner.

W: Hij vindt je leuk Teddy.

J: He verdomme, wat doe je nou?

T: Hij vindt me leuk?

J: Da's nogal zachtjes uitgedrukt, Teddy. Hij aanbidt je. "Tot in het oneindige", om in zijn woorden te spreken.

T: Ik ben jullie kwijt.

W: Nemigen heeft je lief.

T: Nemigen heeft mij lief? Waarom heeft Nemigen mij lief?

J: Geen idee.

W: Omdat jullie iets hebben.

T: Omdat wij iets hebben? Wat hebben wij dan?

W: Een verstandsverhouding.

T: Een verstandsverhouding?

- W: Waar die blijkbaar niet zo goed op gaat.
- T: Hebben wij een verstandsverhouding?
- J: Een verstandsverhouding ja.
- T: En wat zou ik anders met Nemigen Witlox moeten hebben dan?
- W: Een relatie?
- T: Een relatie?!
- W: Niet dan?
- T: Waar zie je me voor aan, zeg? Voor de eerste de beste skyboxslet? Een vrouw in mijn positie houdt zakelijk en privé gescheiden. Hoor je dat Werner? Iets anders dan dat is mijn functie onwaardig. Laat dat eens en voor altijd duidelijk zijn. Met je insinuaties.
- W: (*tegen Junior*) Wat loopt Nemigen Witlox dan allemaal te verkondigen in het openbaar?
- J: Ze heeft indertijd eens een weekje met hem gerotzoid.
- T: Pardon?
- W: In wat voor tijd?
- J: Weet ik veel, een tijd of wat geleden.
- T: Ik geloof dat ik nu eventjes gek begin te worden. Waar haal jij het recht vandaan om *en plein publique* mijn naam te grabbel te gooien?
- J: Je wil niet weten wat Nemigen allemaal nog meer in de openbaarheid heeft gekieperd voor je binnen kwam zetten.
- T: (*tegen Werner*) Wat werd er over mij gezegd?
- J: Ik denk dat niemand zit te wachten op een herhaling daarvan.
- W: Iets over de aantrekkelijkheid van het jonge vlees dat zich aan dat van hem warmt.

T: Gatverdamme!

J: Werner, wat doe je nou?

...

T: Zo, Werner. Ben je gelukkig?

W: Ik denk dat er op dit moment niemand gelukkig is.

T: Heb je me nou waar je me hebben wilt?

J: (*tegen Teddy*) Werner overdrijft schromelijk.

T: Is dit waar je op uit was? Een ranzig avondje sensatiejournalistiek?

W: Begin jij nou ook al? Wiens initiatief is het nou de hele tijd om het over die persoonlijke flauwekul te hebben? Die van mij soms?

T: Nou, zeker niet die van mij.

J: En die van mij ook niet.

W: En de toehoorder heb ik er ook niet naar horen vragen.

T: Waarom loop je dan de grootst mogelijke ranzigheid in de herhaling te gooien?

W: Ik begin een beetje genoeg te krijgen van dit avondje.

T: Had dat van te voren even gemeld. Dan had ik dat dollemansritje gelaten voor wat het was.

J: Doe niet zo hypocriet Teddy. Wiens schuld is het nou eigenlijk dat Nemigen Witlox hier als een verloren krijger op de grond ligt?

T: Die van mij soms?

J: Wil je zeggen dat je de gevoelens van Nemigen voor jou werkelijk op geen enkel moment in de gaten hebt gehad?

T: Denk je dat ik hier had gezeten als ik die in de gaten zou hebben gehad?

W: Genoeg! Ik weet niet wat voor spelletjes jullie allemaal aan het spelen zijn met

z'n drieën, maar ik weiger mij nog langer te laten lenen voor deze kul.

J: Met z'n drieën?! Met z'n drieën?! Word ik nu ook meegesleurd in dit hoogverraad?! Maandenlang, dag in dag uit, heb ik me om hem bekommerd! "Teddy dit, Teddy dat, Teddy mijn honnepon, Teddy mijn poesje. "Teddy", man, ik kan de naam niet meer horen!

N: (*kreunt*) Nee Junior, niet zeggen!

T: Dit heeft dan toch wel iets zoets ineens.

J: (*tegen het publiek*) Noemen jullie dit zwakte? Noem jullie dit incompetentie? Noem jullie dit verspilling van tijd, ambitie, werkdrijf, gemeenschapsgeld? Noem mij naïef, maar een gemeenschap die een dergelijk zuiver verlangen naar zingeving uitgelegd wil krijgen als ontoerekeningsvatbaar geklets, die de zucht naar sensatie boven die naar authenticiteit stelt, die de kwetsbaarheid van anderen tot lachertje maakt zodoende zijn eigen kwetsbaarheid te ontkennen, is een gemeenschap die zichzelf verklaart als elk-menselijk-leider-onwaardig.

T: Hou je mond Junior, voordat je iedereen hier te schande maakt.

J: Ik heb genoeg gezwegen. Denk niet dat ik niet weet waar je op uit bent, Teddy, met je mooie praatjes.

T: Ben je je verstand verloren?

J: Da's nog altijd beter dan je schaamte, interim Teddy. Werner, de manier waarop jij Nemigen Witlox ten gronde richt vind ik schaamteloos en buiten alle proporties. Als de toehoorder inderdaad de waarheid als een koe wilt horen, laat mij die dan uitspreken. Spaar Nemigen, en richt je pijlen op mij, in plaats van op een ziek man.

N: Nee Junior, ik wil dit zelf doen.

J: Laat mij me voor je werpen.

N: Hoor je niet wat ik zeg?

J: Het valt je te zwaar. Denk asjeblieft aan je gezondheid.

N: Bemoei je niet met mij.

J: Het volk heeft je nodig. Spaar jezelf.

N: Hou je mond.

J: Werner, help me!

N: Werner, hou je erbuiten.

W: Nou, iets anders was ik ook niet van plan.

T: *(voor zichzelf)* Stelletje circusartiesten.

N: Toehoorder, tijdens het op-de-grond begeven mijnerzijds heb ik eens nagedacht. Ik heb mij sinds lange tijd, zozegd, bezonnen. Ik ben mij bewust van het feit dat ik mij in de positie begeef waarop ik mijzelf met een enkele opmerking definitief kan diskwalificeren. Ik ben eerlijk geweest, ik heb zuiver gehandeld. Dat is wat ik kan zeggen. Dus blijkbaar kon het niet anders. Blijkbaar heb ik de positie waarin ik me nu bevind, verdiend. Ik ben geen weldoener. Ik geloof ook niet dat die er bestaan. Geen mens zet zichzelf volledig in dienst van een ander. Een mens kan zichzelf niet uitwissen, simpel gezegd. Wat een mens wel kan doen is inspireren. Zijn zoektocht openbaar maken. Zijn moeilijkheden delen. Zijn krachten bundelen met die van een ander. Teddy, ik richt het woord tot jou.

(Nemigen haalt adem)

N: Ik heb geprobeerd het met duizend woorden te beschrijven. Ik heb gezongen, slechte gedichten geschreven.

J: Ze waren niet slecht Nemigen.

N: Ze waren belabberd, Junior. Maar fijn dat je het niet tegen me zei.

J: Geen probleem.

N: Ik heb schilderijen gemaakt, beelden gekleid. Een boek heb ik geschreven, een opera bedacht. En hoe weergaloos mooi de bron ook was, het een werd nog lelijker dan het ander.

J: Er zat inderdaad weinig goeds tussen.

N: Teddy, ik heb pogingen gedaan, en allemaal zijn ze mislukt. Da's hard om te zeggen, maar het is wel zo. Hoe risicovoller, hoe beter, heb ik gedacht. En hoe beter, hoe groter, want des te meer risicovol. Het is anders gebleken. Anders dan ik van te voren had gedacht. Dus nu maar zo.

(Nemigen zucht)

N: Teddy, ik vind je leuk. Ik vind jou hartstikke leuk. Ik vond je leuk aan tafel, ik vond je leuk in bed, ik vond je leuk in de keuken, ik vond je eigenlijk overal leuk. Misschien zeg je, Nemigen, ik vind jou een enorme hansworst. Of Nemigen, het heeft allemaal maar een weekje geduurd. Maar ik vind je leuk Teddy. En ik kan er niet zoveel meer aan doen. Ik begin te geloven dat het niet zoveel uitmaakt wat ik dan precies aan je geef, een ring, een bloem of een megalomaan bouwwerk. Ik geloof alleen wel dat ik weet wat ik er voor terug wil krijgen. Jou.

T: Ik weet niet zo goed wat ik hier op moet zeggen.

N: Nee.

...

N: Nee, ik ook niet zo.

J: Je deed je best.

N: Ja. Afijn.

T: Werner, misschien wil jij nog iets zeggen?

W: Ik ben klaar Teddy. De toehoorder en ik hebben dat wat niks ander blijkt dan een liefdescadeau aan jou, voor de volle honderd procent betaald. De diskwalificatie zit er op. Ik gaf de voorzet, en jullie hebben het zelf afgemaakt.

N: Werner, noem mij een meesterwerk dat niet uit naam van liefde is gemaakt.

W: Zoveel Nemigen, zoveel.

N: Noem er dan eens een paar?

W: ...

N: Hoe anders zou de toehoorder zich door een meesterwerk kunnen laten inspireren?

W: Dat is een vraag die onbelangrijk is, Nemigen. Het is niet jouw plek om meesterwerken te bouwen. Het is niet jouw plek om een volk te inspireren.

N: Dan is het misschien verstandig om mijn laatste woord tot hen te richten. Het is makkelijk om de zoektocht van een enkel man belachelijk te maken. Ik, in uw plaats, had waarschijnlijk hetzelfde gedaan. “Nemigen Witlox, opgegroeid in weelde en rijkdom. Nemigen Witlox, aan niets heeft het hem ontbroken. Nemigen Witlox, het pad lag voor hem geplaveid.” Ik geef u gelijk. En in ruil voor dit alles heb ik u mijn beste jaren gegeven. Kunt u ontkennen dat het land zich sinds mijn aantreden met sprongen vooruit heeft bewogen? Allemaal heeft u een inkomen, allemaal heeft u een huis. Gezondheidszorg is met rasse schreden vooruit gegaan. De kindersterfte gehalveerd. U heeft geprofiteerd van de opbloeiende welvaart en economie. Zandpaden zijn geworden tot asfalt en rails. Woestijn werd vruchtbare akker. Niet eerder waren wij zo dankbaar dit land te mogen bewonen. Het land dat ons zoveel geeft. In ruil voor hetgeen wij dat land ooit gaven. U heeft dit zelf bewerkstelligd. U en niemand anders. En wat verlangt u nu van mij? Dat ik daar goeie sier mee ga maken? Dat ik ga zeggen, het kwam allemaal door mij? Dat ik zeg; was ik er niet geweest, dan liep u nog steeds rond als een stelletje holbewoners? Ik ben geen groot mens. Ik ben niet van buitenaardse proporties. Ik kan u niet de hoop geven dat alles beter zal worden. Ik kan u wel het vertrouwen geven. Vertrouwen in uzelf, en in uw eigen maakbaarheid. Dat is wat ik kan doen.

SCENE 9

T: Voel je je al wat beter?

N: Beetje duizelig.

T: Dat voelen we ons allemaal.

J: Nemigen?

T: Ik denk dat Nemigen moet uitrusten Junior.

J: Voor hoe lang?

N: Eventjes.

T: Een tijdje.

J: Zal ik morgen een onderzoekje regelen?

N: Nou, Junior, ik wil eigenlijk gewoon naar bed.

T: Is zijn bed opgemaakt?

J: Zijn bed is opgemaakt.

T: Breng Nemigen er dan maar naartoe.

J: Nemigen, kom je?

N: Teddy.

T: Wat Nemigen.

N: Denk je...

...

T: Wat?

N: Niks. Een hoop.

T: Ga maar slapen.

N: Ja.

T: Je bent al bijna thuis.

N: Ja.

T: Morgen word je vast weer vrolijk wakker.

N: Ja.

...

N: Teddy?

T: Ja?

N: Ik...

(stilte)

EINDE